โครงงาน สมุดโน้ตทำมือ

จัดทำโดย

๑. นางบัวศรี ป้องขวาพล สาขาธรุกิจค้าปลีก

๒. นางสาวอำไพร เพ็งเหลา สาขาธรุกิจค้าปลีก

๓. นางสาวชฎาพร อุ่นเกิด สาขาธรุกิจค้าปลีก

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๗

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพิบูลย์รักษ์

กิตติกรรมประกาศ

ในการจัดทำโครงงานประดิษฐ์เรื่อง สมุดโน้ตทำมือ เพื่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้ามัดหมี่ย้อมครามที่มีในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์และเพิ่มมูลค่า สามารถสร้างรายได้หรือใช้เป็นของขวัญของที่ระลึกได้ ในการทำได้รับการอนุเคราะห์และได้คำแนะนำจากคณะครู กศน.อำเภอพิบูลย์รักษ์ ซึ่งคณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

คณะผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณ ผอ.ณัฐชยา เอื้อมอุ่นและคุณครูธีราภรณ์ พรหมแสงใส ตลอดจนคณะครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพิบูลย์รักษ์ทุกท่าน ซึ่งได้เสียสละเวลาเป็นที่ปรึกษาแนะนำและชี้แนวทาง ตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขจุดบกพร่องต่างๆ เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของรายงานโครงงานฉบับนี้

ความสำเร็จในการเรียบเรียงโครงงานฉบับนี้ ยากที่จะสำเร็จลุล่วงได้หากปราศจากความช่วยเหลือจากภูมิปัญญาชาวบ้านและผู้เชี่ยวชาญในการทำ ซึ่งมีส่วนช่วยในการแนะนำเป็นอย่างดี

คำนำ

โครงงานประดิษฐ์เรื่องสมุดโน้ตทำมือ เป็นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้ามัดหมี่ย้อมครามที่มีในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์และเพิ่มมูลค่า เพื่อสร้างผลงานที่นำไปสู่การสร้างรายได้หรือใช้เป็นของขวัญของที่ระลึกในโอกาสต่างๆ ดังนั้นสมาชิกกลุ่มจึงได้จัดทำโครงงานประดิษฐ์เรื่องสมุดโน้ตทำมือ และสามารถที่จะพัฒนาหรือประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้สอยและอุปกรณ์ตกแต่งบ้านได้อีกด้วย และภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้ามัดหมี่ย้อมครามที่มีในชุมชนก็จะกลับมามีประโยชน์และคุณค่าต่อไป

คณะผู้จัดทำ
กันยายน ๒๕๕๗

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
กิตติกรรมประกาศ	
บทที่ ๑ บทนำ	
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์	๑
เป้าหมาย	๑
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๑
วิธีการดำเนินการ	๒
บทที่ ๒ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	**๓**
ความเป็นมาของสมุดโน้ต	๓
จุดเริ่มต้นของสมุดโน้ต	๔
ประวัติความเป็นมาของผ้ามัดหมี่ย้อมคราม	๕
บทที่ ๓ วิธีการดำเนินงาน	๗
บทที่ ๔ ผลการดำเนินงาน	๑๐
บทที่ ๕ สรุปผล ข้อเสนอแนะ	๑๒
สรุปผลการดำเนินงาน	
การนำไปใช้ประโยชน์	
การสะท้อนความรู้สึก	
ข้อเสนอแนะ	
บรรณานุกรม	**๑๓**
ภาคผนวก	
ขั้นตอนการทำโครงงาน/ชิ้นงาน	
ภาพถ่าย	
ประวัติส่วนตัวผู้จัดทำ	

บทที่ ๑
บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

ในการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ การเรียนการสอนมีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ การสอนรายวิชาภาคปฏิบัติตามหลักสูตรโดยเน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะวิชาชีพโดยการปฏิบัติงานจริงในรายวิชาโครงการ รายวิชาธุรกิจค้าปลีก ๕ และรายวิชาการจัดแสดงสินค้า นักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาพาณิชกรรม สาขาพณิชยการ สาขาธุรกิจค้าปลีก ได้ทำการศึกษาหลักการด้านเนื้อหาสาระในรายวิชาดังกล่าวแล้ว จึงเกิดความคิดในการมองหาโอกาสหรือช่องทางในการสร้างรายได้จากความรู้ที่ได้ศึกษามา โดยการคิดริเริ่มวางแผนระดมสมองในการสร้างจินตนาการ หรือความคิดที่ใหม่ๆ เพื่อสร้างผลงานที่นำไปสู่การสร้างรายได้หรือใช้เป็นของขวัญของที่ระลึกโดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้ามัดหมี่ย้อมครามที่มีในชุมชนมาและได้นำวัสดุอุปกรณ์ที่เหลือใช้ให้เกิดประโยชน์ด้วย จึงเกิดเป็นโครงงาน “สมุดโน้ตทำมือ”ขึ้น

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้ามัดหมี่ย้อมครามที่มีในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์และเพิ่มมูลค่า

๒. สามารถสร้างรายได้หรือใช้เป็นของขวัญของที่ระลึกได้

๑.๓ เป้าหมาย

เป้าหมายเชิงปริมาณ

ประดิษฐ์สมุดโน้ต จำนวน ๑๒ ชิ้นงาน

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

สร้างรายได้หรือใช้เป็นของขวัญของที่ระลึก มีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการใหม่ ๆ ในด้านธุรกิจค้าปลีก

๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. พัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้ามัดหมี่ย้อมครามที่มีในชุมชนให้เกิดประโยชน์และเพิ่มมูลค่า

๒. สามารถสร้างรายได้หรือใช้เป็นของขวัญของที่ระลึกได้

๓. เกิดความสามัคคีและฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม

๑.๕ วิธีดำเนินการ

กิจกรรม	พ.ค. ๕๗				มิ.ย.๕๗				ก.ค.๕๗				ส.ค.๕๗				ก.ย.๕๗				หมายเหตุ
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	
๑. ขั้นตอนเตรียมการ																					
- ประชุมวางแผน	→	→																			
- ศึกษาข้อมูล	→	→	→	→																	
- จัดทำโครงการ					→	→	→	→													
- นำเสนอโครงการ							→	→	→	→											
๒. ขั้นดำเนินการ																					
- จัดอุปกรณ์											→	→	→	→	→	→					
- ลงมือปฏิบัติ											→	→	→	→	→	→					
- ทดสอบประสิทธิภาพ														→	→	→	→				
- ปรับปรุงแก้ไข														→	→	→	→				
- จัดทำรูปเล่ม															→	→	→	→			
- สร้างสื่อเพื่อนำเสนองาน															→	→	→	→			
๓. ขั้นนำเสนอ																					
- ส่งรูปเล่มรายงาน																	→	→	→		
- นำเสนอผลงานต่อ																	→	→	→		
คณะกรรมการ																					

บทที่ ๒
เอกสารที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ความเป็นมาสมุดโน้ต

สมุดโน้ต[n.] (samut nŌt) EN: notebook FR: cahier [m]

English-Thai: HOPE Dictionary [with local updates]

Da ๑. abbr. dopamine ๒. (ดีเอ) ย่อมาจาก desk accessory (แปลว่า เครื่องใช้อำนวยความสะดวก) มีอยู่ในเครื่องแมคอินทอช หมายถึง โปรแกรมอรรถประโยชน์ (utility program) ต่าง ๆ เช่น เครื่องคิดเลข สมุดโน้ต นาฬิกา โปรแกรมเหล่านี้สามารถเรียกมาใช้ได้ แม้ในขณะที่ทำโปรแกรมอื่นอยู่ ในระบบไมโครซอฟต์วินโดว์ ก็มีกลุ่มโปรแกรมที่ชื่อ Accessories ซึ่งมีโปรแกรมอรรถประโยชน์ในลักษณะคล้าย ๆ กัน เช่น มีเครื่องคิดเลข นาฬิกา สมุดโน้ต ปฏิทิน มีโปรแกรมที่จำเป็น เช่น ประมวลผลคำ (word processing) และ โปรแกรมวาดภาพ ฯลฯ

notebook computer คอมพิวเตอร์ขนาดสมุดบันทึกหมายถึง เครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กมากบางทีเรียกขนาดสมุดโน้ต หรือขนาดพกพา เพราะสามารถพกพาติดตัวไปไหน ๆ ได้สะดวก ใช้ได้ทั้งกับไฟบ้านและแบตเตอรี น้ำหนักไม่ถึง ๑ กิโล กรัม ปัจจุบัน กำลังได้รับความนิยมมากมีความหมายเหมือน notepad computer

notepad computer คอมพิวเตอร์ขนาดสมุดพกโน้ตแพดคอมพิวเตอร์หมายถึง เครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กมาก บางทีเรียกขนาดสมุดโน้ต หรือขนาดพกพา เพราะสามารถพกพาติดตัวไปไหน ๆ ได้สะดวก ใช้ได้ทั้งกับไฟบ้านและแบตเตอรี น้ำหนักไม่ถึง ๑ กิโลกรัม ปัจจุบัน กำลังได้รับความนิยมมากมีความหมายเหมือน notebook computer

palmtop computer คอมพิวเตอร์ขนาดฝ่ามือปาล์มท็อปคอมพิวเตอร์หมายถึง คอมพิวเตอร์ขนาดเล็กเพียงเท่าฝ่ามือ เล็กกว่าขนาดวางตัก (laptop) หรือ ขนาดสมุดโน้ต (notebook) แต่ก็มีลักษณะของคอมพิวเตอร์ครบถ้วนกล่าวคือ มีทั้งหน่วยรับข้อมูล หน่วยประมวลผล หน่วยความจำ และหน่วยแสดงผล

จุดเริ่มต้นของสมุดโน๊ต

จุดประกายยอดบันทึก จุดความคิดให้กับตัวเราชีวิตเด็กน้อยกำเนิดขึ้นในหมู่บ้านเล็กๆในพื้นที่ ที่หลายคนมักบอกว่าน่ากลัว เด็กน้อยคนนี้มีนามว่า เด็กชายอัสลาม บูดาเล็ง หรือน้องลามชีวิตการศึกษาเริ่มขึ้นเมื่ออายุ ๔ ขวบ จำได้ว่า เราได้เข้าเรียนในโรงเรียนอำเภอจนถึงขึ้นมัธยมต้นก็ยังคงเป็นแค่เด็ก บ้านนอก เหมือนเดิมแต่เมื่อโตขึ้นชีวิตที่ต้องการ พัฒนา ก็ได้รับโอกาสให้เข้าไปศึกษาเป็นเด็กเมือง สักที ฮ่าๆๆๆเรียนได้ สาม ปี ชีวิตยังไงล่ะ ก็ยังคงเหมือนเดิม ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชีวิตรั้วมหาวิทยาลัย มีความผิดหวังเกิดขึ้นหลายครั้งในชีวิต ได้แต่บอกกับตัวเองเสมอว่า "ยังไงซะยังมีวันพรุ่งนี้รออยู่ ไม่เป็นไร เอาใหม่ได้" ใครเป็นเพื่อนเรามักได้ยินเสมอ คำๆนี้ ถึงวันนี้ ชีวิตนิสิต เทคนิคการแพทย์ คนนี้ ย่างก้าวเข้าสู่ปีที่ ๔ ก็ยังคงเป็นเด็กน้อยบ้านนอกเสมอมาไม่เคยลืมรากเหง้าของตัวเอง ฝันไว้ว่าวันหนึ่ง ต้องนำความสำเร็จในชีวิตกลับสู่รั้วแห่งความสุขพาความภาคภูมิใจกลับสู่บ้านเกิด รอหน่อยน่ะ พ่อ แม่ ที่รัก ลูกคนนี้ถึงแม้ เที่ยวเก่งบ้าง แต่เวลาเรียนก็สุดๆ เหมือนกัน ฮ่าๆๆ

ประวัติความเป็นมาของผ้ามัดหมี่ย้อมคราม

เดิมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดงยาง หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านแดง จัดตั้งเมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๒๕ มีสมาชกเริ่มจัดตั้ง ๒๗ คน ต่อมาประชากรเพิ่มขึ้น การปกครอง การดูแลเอาใจใส่ของผู้นำหมู่บ้านดูแลไม่ทั่วถึงจึงได้แยกหมู่บ้านพรพิบูลย์ออกจากบ้านดงยาง เป็นหมู่บ้านพรพิบูลย์ หมู่ที่ ๑๕ ตำบลบ้านแดง และปัจจุบัน มีสมาชิกกลุ่มทอผ้าเพิ่มขึ้นเป็น จำนวน ๗๕ คน มีที่ทำการกลุ่มตั้งอยู่ที่ “ศูนย์แสดงผลิตภัณฑ์ผ้ามัดหมี่ย้อมคราม” หมู่ที่ ๑๕ ตำบลบ้านแดง อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี สมาชิกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา อาชีพเสริมเพิ่มรายได้ คือ หัตถกรรมสิ่งทอจากผ้าฝ้ายมัดหมี่ย้อมครามธรรมชาติ ซึ่งได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญามาจากบรรพบุรุษหลายชั่วคน

ในปี ๒๕๔๑ หน่วยงานภาคราชการ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพิบูลย์รักษ์ สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลย์รักษ์ ได้เข้าไปแนะนำในเรื่องการบริหารจัดการกลุ่ม กลุ่มจึงได้มีการระดมหุ้นเพื่อเป็นกองทนในการบริหารจัดการกลุ่ม หุ้นละ ๑๐๐ บาท โดยดำเนินการทอผ้าที่ใต้ถุนบ้านตนเอง เนื่องจากยังไม่มีศูนย์รวม หรือที่ทำการเป็นของกลุ่ม แต่จะมีกรรมการฝ่ายผลิต และฝ่ายควบคุมคุณภาพ ออกติดตามและให้คำแนะนำตลอดเวลา เพื่อให้ได้ผ้าที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาด และในปี ๒๕๔๒ กรมส่งเสริมการเกษตร ได้สนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นทุนในการดำเนินงานอีก จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งในช่วงนี้เอง ทำให้สมาชิกกลุ่มทุกคนได้มีเงินทุนหมุนเวียนมากขึ้น การผลิตผ้าทอก็เพิ่มมากขึ้น จนทำให้ผ้าทอไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ก็ยังจำหน่ายให้กับพ่อค้าชาวหนองคาย และนาข่าเหมือนเดิม

เอกลักษณ์/จุดเด่นผลิตภัณฑ์

๑. ใช้ต้นครามหมักไม่ทำให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม

๒. ผ้าย้อมครามไม่ทำให้เกิดโรคมะเร็งผิวหนัง

๓. ผ้าย้อมครามไม่ทำให้เกิดโรคภูมิแพ้เพราะครามเป็นสมุนไพรไทยรักษาบาดแผล ได้ผลดี

วัตถุดิบและส่วนประกอบ

๑. ฝ้ายสำเร็จหลอดใหญ่

๒. โฮงค้นหมี่

๓. โฮงมัดหมี่ (มัดโดยเชือกฟาง)

๔. กง (สำหรับถ่างเส้นด้าย)

๕. หลา (สำหรับปั่นหลอดด้าย)

๖. กี่ (สำหรับทอผ้า)

๗. ฟืม

๘. กระสวย

ขั้นตอนการผลิต

ขั้นตอนที่ ๑ การปลูกคราม

๑.๑ ฤดูการปลูกคราม ฤดูที่เหมาะสมในการปลูกครามควรเป็นต้นฤดูฝน คือ เดือนพฤษภาคม – มิถุนายน

๑.๒ การเตรียมดิน ควรมีการไถดะ และไถแปร เพื่อเป็นการกำจัดวัชพืชและทำให้ดินร่วนซุย

๑.๓ วิธีการปลูก

- วิธีหว่าน ใช้เมล็ดพันธุ์คราม ประมาณ ๑-๒ กิโลกรัม ต่อ ไร่
- วิธีโรยเป็นแถว ใช้เมล็ดพันธุ์คราม ประมาณ ๑ ถึง ๑.๕ กิโลกรัม ต่อ ไร่

ขั้นตอนที่ ๒ การเก็บเกี่ยว

ควรเก็บเกี่ยวต้นครามเมื่อมีอายุ ๓ เดือน โดยการตัดลำต้นให้เหลือแต่ตอไว้ประมาณ ๓๐ เซนติเมตร เพื่อให้แตกกิ่งใหม่ ต้นครามจะเก็บเกี่ยวได้ ๒ ครั้งต่อปี ในปีต่อไปพอถึงช่วงฤดูฝนต้นเดิมก็จะแตกใบและเจริญเติบโตต่อไป

ขั้นตอนที่ ๓ การแช่คราม

- ตัดต้นครามเหนือพื้นดินประมาณ ๓๐ เซนติเมตร แล้วทำเป็นมัด ๆ มัดละขนาด ๑ กำมือ
- นำมัดครามจำนวนประมาณ ๒๔ กิโลกรัม มาแช่น้ำสะอาดในโอ่งมังกร โดยใช้น้ำประมาณ ๖๐ลิตร
- แช่น้ำประมาณ ๒-๓ คืน ถ้าต้องการให้ได้เนื้อคราม จำนวนมาก ๆ ควรนำมัดครามมัดใหม่มาแช่น้ำซ้ำอีก

ขั้นตอนที่ ๔ การทำเนื้อคราม

- เก็บมัดครามที่แช่น้ำได้ ๒-๓ คืน ออกจากโอ่งมังกร
- นำปูนขาว (ปูนกินหมาก) ประมาณ๑ กิโลกรัม ใส่ลงในน้ำครามที่อยู่ในโอ่งมังกร หรือหม้อนิล โดยให้ใส่ปูนขาวลงที่ละน้อย
- ใช้กวักกระแทกให้เกิดฟองน้ำ จนกลายเป็นฟองน้ำสีครามซึ่งถือว่าใช้ได้แล้ว
- ปล่อยทิ้งไว้ให้เนื้อครามตกตะกอน
- รินน้ำปูนใสออกจากโอ่งมังกร ให้เหลือไว้แต่เนื้อคราม
- ทำการกรองเนื้อคราม โดยใช้ผ้าวางพาดปากตะกร้า แล้วเทเนื้อครามออกจากโอ่งมังกรใส่ลงในผ้าที่พาดไว้บนปากตะกร้า เพื่อให้น้ำปูนใสไหลออกให้หมด
- นำเนื้อครามที่กรองแล้วไปเก็บไว้ในตุ่ม หรือถังพลาสติก และควรใส่น้ำปูนใส หรือน้ำโดยหล่อเลี้ยงไว้
- สามารถเก็บเนื้อครามไว้ใช้ได้ ๒-๓ปี

ขั้นตอนที่ ๕ การเก็บเตรียมน้ำด่าง

- นำกาบกล้วยแห้ง หรือต้นมะละกอแห้ง หรือเปลือกนุ่นแห้ง หรือเปลือกมะขามแห้งมาเผาเพื่อเอาขี้เถ้า
- ใส่ขี้เถ้าประมาณ ๒-๓ กิโลกรัม ลงในถังน้ำที่เจาะก้นถังเป็นรูเล็ก ๆ ประมาณ ๕-๖ รู แล้ววางไว้บนภาชนะที่สามารถเก็บน้ำได้ จากนั้นให้เติมน้ำประมาณ ๒ ลิตร น้ำจะไหลซึมออกจากรูลงในภาชนะที่รองรับไว้ น้ำที่ได้นี้เรียกว่า “น้ำด่าง”

ขั้นตอนที่ ๖ การก่อหม้อคราม

- นำน้ำด่างประมาณ ๑-๒ ลิตร มาผสมกับเนื้อครามประมาณ ๑-๒ ขีด และผสมกับปูนขาว ๑ ช้อนกาแฟ
- ควรเติมน้ำด่าง ๔-๕ วัน ๆ ละ ๑-๒ ลิตร ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเติมน้ำด่างควรเป็นช่วงเย็น
- ถ้าเกิดหม้อคราม หรือหม้อขึ้น เมื่อใช้มือสัมผัสจะเกิดเป็นฟอง หรือใช้ผ้าฝ้ายจุ่มผ้าจะเป็นสีเหลือง ต่อมาจะกลายเป็นสีคราม หรือสีนิล ซึ่งแสดงว่าใช้ได้แล้ว

ขั้นตอนที่ ๗ การย้อมคราม

- นำหัวหมี่ที่มัดแล้ว ไปแช่น้ำให้เปียกแล้วบิดน้ำออกให้พอหมาด ๆ จากนั้นเอาลงย้อมใน หม้อครามโดยใช้มือขยำให้น้ำครามกินเนื้อหัวหมี่จนทั่ว ควรย้อมเช้า เย็น ไปจนกว่าหัวหมี่ จะสีสวย (ประมาณ ๕-๖ ครั้ง)
- เสร็จแล้วนำไปตากแดดให้แห้ง
- นำหัวหมี่ไปล้างให้สะอาดจนน้ำไม่มีสี แล้วตากแดดให้แห้ง

เทคนิค/เคล็ดลับในการผลิต

ขั้นตอนการเตรียมด้าย

นำด้าย (ฝ้ายซึ่งต่อไปเรียกว่าหมี่) เป็นหลอดใหญ่ มาทำการใส่อุปกรณ์ที่เรียกว่า โฮงหมี่ เพื่อจัดระเบียบด้าย

วิธีมัดหมี่

นำด้ายที่ใส่โฮงค้นหมี่ มาใส่โฮงมัดหมี่ เพื่อทำ-ลายผ้า ทำการมัดหมี่โดยนำดินสอ ปากกา มาขีดลายบนหมี่ ที่ใส่โฮงมัดหมี่ โดยขีดเป็นลายตามต้องการ แล้วทำการมัดหมี่โดยใช้เชือกฟาง มัดลายหมี่ มัดให้แน่นหลาย ๆ รอบในส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดสีครามมัดไว้ด้วยเชือกฟาง ส่วนที่ปล่อยว่างต้องการให้ติดสีย้อมคราม ดังนั้นหมี่ที่ย้อมครามแล้วจะเป็นลายสีน้ำเงินสลับขาว หากจะเติมสีโดยใช้สีเคมีแต้มที่ลายขาว ผ้าก็จะออกมามีสีที่สวยงาม (กลุ่ม ฯ ได้มีการพัฒนาลายผ้า ให้หลากหลาย โดยได้ทำตัวอย่างลายผ้าไว้ให้เลือกกว่า ๕๐ ลาย) ทั้งผ้าสี และผ้าพื้นน้ำเงิน-ขาว ซึ่งเรียกว่า ผ้าขาว-ดำ

นำด้ายที่มัดหมี่ มาย้อมคราม

โดยเตรียมน้ำครามตามขั้นตอนที่กล่าวไว้แล้ว โดยน้ำหัวหมี่ที่มัดแล้ว มาแช่ในน้ำสะอาด ปั้นหมาด ๆ แล้วนำไปแช่ในหม้อคราม ใช้มือขยี้นวดให้น้ำครามกินหัวหมี่จนทั่ว ควรย้อมเช้า เย็น ไปจนกว่าหัวหมี่จะสีสวย (ประมาณ ๕-๖ ครั้ง) แล้วนำไปตากแดดให้แห้ง นำหัวหมี่ไปล้างให้สะอาดจนน้ำไม่มีสี แล้วตากแดดให้แห้ง

วิธีแก้หมี่

จะได้หมี่ที่มีสีน้ำเงิน ส่วนที่เชือกฟางมัดอยู่ นำมีดมากรีดเชือกฟางออก ตรงที่มัดเชือกฟางจะเห็นหมี่เป็นสีขาว ดังนั้นหมี่จะเป็นสีน้ำเงิน สลับขาว ในส่วนของสีขาว ถ้านำไปทอจะได้ผ้าเป็นสีน้ำเงิน-ขาว ปัจจุบันมีการนำสีสกรีนเสื้อยืด มาแต้มลายผ้า ทำให้เกิดสีสดใส สวยงาม และโดดเด่น

นำด้ายมาปั่นหลอด โดยใช้กง สำหรับถ่างเส้นด้าย และใช้หลา สำหรับปั่นหลอดด้าย

ขั้นตอนการทอ โดยการใช้กี่สำหรับทอผ้า โดยขึงด้ายเครือหูก (ทางยาว) เข้าใส่ฟืม เพื่อจะได้นำหลอดด้ายใส่ลงกระสวย แล้วสอด้าย(ทางขวาง) จากนั้นเริ่มการทอจากด้ายเส้นแรกทางขวางไปเรื่อย ๆ จะได้เป็นผืน ที่มีลวดลายสวยงาม

บทที่ ๓
วิธีการดำเนินการ

การทำโครงงานประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ ๑ การทำแผนโครงงาน

ขั้นที่ ๒ การทำผลงาน/ชิ้นงาน

ขั้นที่ ๓ การทำเอกสารรายงานโครงงาน

๓.๑ การเตรียมการก่อนเริ่มโครงงาน/ขั้นการทำแผนโครงงาน

๑. ประชุมวางแผนการดำเนินงาน

๑.๑ ระดมสมองในการคิดวิธีสร้างผลิตภัณฑ์

๑.๒ แบ่งหน้าที่กันทำ

๒. เลือกผู้นำในการทำปฏิบัติ ประธานและกรรมการ

๓. ตั้งชื่อโครงงานให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานและรายวิชาเรียนสาขาธุรกิจค้าปลีก

๔. จัดหาวัสดุอุปกรณ์

๕. จัดประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงาน

๖. จัดทำบัญชีปฏิบัติงานโครงงาน รายรับ - รายจ่าย

๓.๒ การดำเนินการ

๑. ประชุมเรื่องการดำเนินงาน

๒. ปรึกษาหารือ ปัญหา แนวทางแก้ไข แนวทางจัดจำหน่าย

๓. จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ดำเนินการ

๔. ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอน การทำชิ้นงานหรือศึกษาทดลอง

<u>ขั้นตอนการทำผลงาน/ชิ้นงาน</u>

- ตัดผ้าให้ได้ขนาดที่ต้องการแล้วนำไปเย็บลวดลายตามชอบ
- ตัดกระดาษให้ได้ขนาดตามผ้าที่เย็บไว้แล้ว และตัดฟองน้ำ กระดาษสาเท่ากับกระดาษชาร์ดแล้วติดกาวให้สนิท
- นำกระดาษชาร์ด ฟองน้ำ มาติดกาวนำผ้าที่เย็บไว้มาประกอบชิ้นส่วนให้ครบทุกชิ้น
- นำกระดาษสาที่ตัดไว้ มาติดปกหน้าปกหลังจากนั้นนำคลิปดำมาหนีบเพื่อให้แน่น ปล่อยทิ้งไว้ให้กาวแห้งก็จะได้สมุดโน้ตที่สวยงาม น่าพกพาน่าหยิบมาใช้

๓.๓ ค่าใช่จ่าย

ลำดับที่	รายการ	ราคาต่อหน่วย		จำนวน	จำนวนเงิน		หมายเหตุ
		บาท	สต.	หน่วย	บาท	สต.	
๑	สมุดปกอ่อน	๑๑๕	๐๐	๑ แพ็ค	๑๑๕	๐๐	
๒	กระดาษชาร์ดแข็ง	๓๕	๐๐	๒ แผ่น	๗๐	๐๐	
๓	ผ้ามัดหมี่ย้อมครามสีน้ำเงิน	๙๐	๐๐	๑ เมตร	๙๐	๐๐	
๔	ผ้ามัดหมี่ย้อมครามสีชมพู	๑๒๐	๐๐	๑ เมตร	๑๒๐	๐๐	
๕	ฟองน้ำ	๔๕	๐๐	๑ เมตร	๔๕	๐๐	
๖	กระดาษสา	๒๕	๐๐	๖ แผ่น	๑๕๐	๐๐	
๗	กาว	๒๕	๐๐	๑ แพ็ค	๒๕	๐๐	
รวมราคา					**๖๑๕**	๐๐	

แผนการดำเนินงาน

ขั้นตอนการทำ	พฤษภาคม ๒๕๕๗ - กันยายน ๒๕๕๗					
	สัปดาห์ที่ ๑	สัปดาห์ที่ ๒	สัปดาห์ที่ ๓	สัปดาห์ที่ ๔	สัปดาห์ที่ ๕	สัปดาห์ที่ ๖
ระยะที่ ๑						
๑. ประชุมวางแผนในกลุ่ม	↔					
๒. รวมกลุ่มปรึกษาคัดเลือกหัวข้อโครงงาน	↔	↔				
๓.เขียนเค้าโครงโครงงาน	↔	↔				
๔.เสนอเค้าโครงโครงงานเพื่ออนุมัติ		↔	↔			
๔.อนุมัติโครงงาน		↔	↔			
ระยะที่ ๒						
๑. วางแผนการทำโครงงาน			↔	↔		
๒. ศึกษาหลักการ เอกสารที่เกี่ยวข้อง			↔	↔		
๓. เก็บรวบรวมข้อมูล ถ่ายภาพ			↔	↔		
๔. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์			↔	↔		
๕. ลงมือปฏิบัติ -จดบันทึกการปฏิบัติงาน -ถ่ายภาพประกอบการปฏิบัติงาน				↔	↔	

ขั้นตอนการทำ	พฤษภาคม ๒๕๕๗ - กันยายน ๒๕๕๗					
	สัปดาห์ที่ ๑	สัปดาห์ที่ ๒	สัปดาห์ที่ ๓	สัปดาห์ที่ ๔	สัปดาห์ที่ ๕	สัปดาห์ที่ ๖
ระยะที่ ๓						
๑.สรุปเขียนรายงานการดำเนินการ					↔	↔
๒.จัดพิมพ์และนำเสนอรายงานต่อครู					↔	↔
๓.รอผลการประเมินและปรับปรุงแก้ไข						↔

บทที่ ๔
ผลการดำเนินงาน

ระยะดำเนินการ	ผลการดำเนินงาน
๑	มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน
๒	การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้
๓	ได้ชิ้นงานจำนวน ๑๒ ชิ้นงาน บรรลุตามวัตถุประสงค์

จากการดำเนินงานของกลุ่มในการทำโครงงานประดิษฐ์สมุดโน้ตทำมือ ผลปรากฏว่า จากวิธีการดำเนินงานทั้ง ๓ ระยะ จะเห็นได้ว่า ในการทำชิ้นงานนั้น ได้พัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้ามัดหมี่ย้อมครามที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์และเพิ่มมูลค่า โดยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ชิ้นงาน มีการประสานงานที่ดีระหว่างกัน ทำให้ได้ชิ้นงานจำนวน ๑๒ ชิ้นงาน สามารถสร้างรายได้หรือใช้เป็นของขวัญของที่ระลึกได้

ออกแบบผลิตภัณฑ์สมุดโน้ตทำมือ

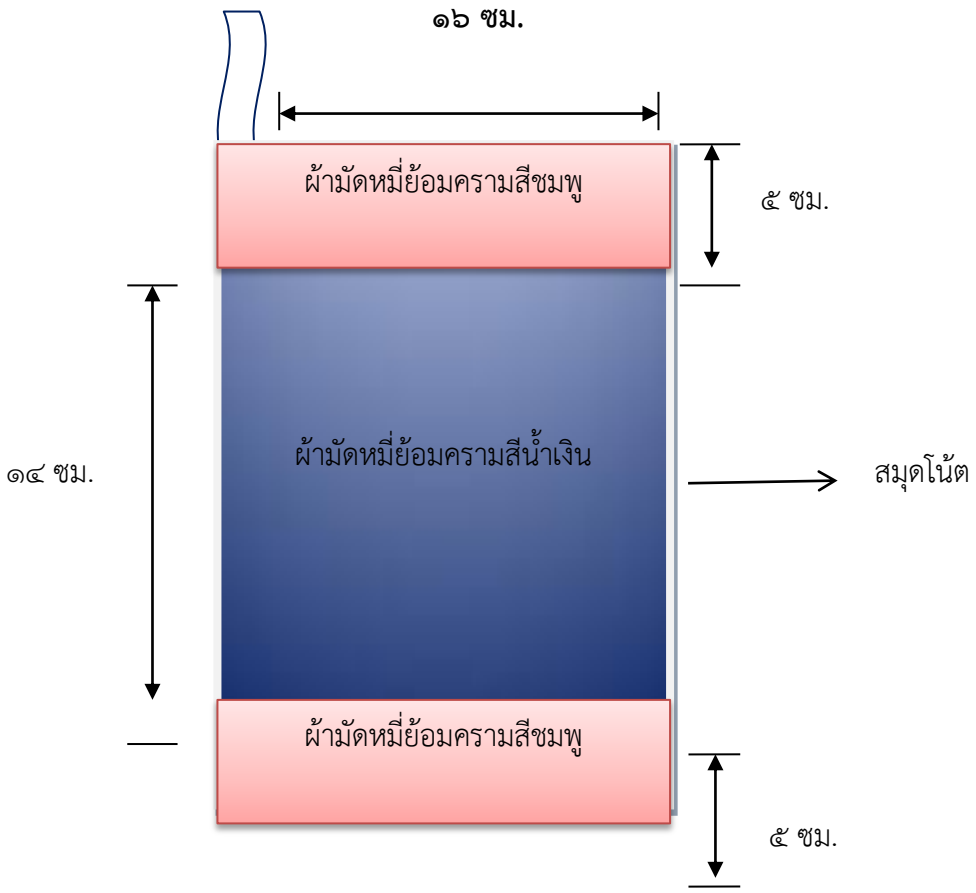

รูปที่ ๑ การออกแบบสมุดโน้ตทำมือ

รูปที่ ๒ ผลิตภัณฑ์สมุดโน้ตทำมือ

รูปที่ ๓ ผลิตภัณฑ์สมุดโน้ตทำมือ

บทที่ ๕
สรุปผล ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานของกลุ่มในการทำโครงงานประดิษฐ์สมุดโน้ตทำมือ ผลปรากฏว่า จากวิธีการดำเนินงานทั้ง ๓ ระยะ จะเห็นได้ว่า ในการทำชิ้นงานนั้น ได้พัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้ามัดหมี่ย้อมครามที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์และเพิ่มมูลค่า โดยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ชิ้นงานให้สอดคล้องกับการใช้งานหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้คือ เพื่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้ามัดหมี่ย้อมครามที่มีในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์และเพิ่มมูลค่า สามารถสร้างรายได้หรือใช้เป็นของขวัญของที่ระลึกได้ เพื่อสร้างความสามัคคีและฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม มีการประสานงานที่ดีระหว่างกัน ทำให้ได้ชิ้นงานออกมาจำนวน ๑๒ ชิ้นงาน สวยงามน่าพกพาหยิบมาใช้ และใช้เป็นของขวัญของที่ระลึกได้

การนำไปใช้ประโยชน์

๑. สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้ามัดหมี่ย้อมครามที่มีในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์และเพิ่มมูลค่า
๒. สามารถสร้างรายได้หรือใช้เป็นของขวัญของที่ระลึกได้
๓. สามารถนำมาจดบันทึกได้ สวยงามน่าพกพา

การสะท้อนความรู้สึก

โครงงานนี้เป็นการพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้ามัดหมี่ย้อมครามที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์และเพิ่มมูลค่า โดยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการใหม่ๆ ให้มีความสวยงามน่าพกพาหยิบมาใช้ และสามารถสร้างรายได้หรือใช้เป็นของขวัญของที่ระลึกได้ จึงเกิดโครงงานประดิษฐ์ด้านความคิดสร้างสรรค์นี้ขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ในการทำโครงงานครั้งต่อไป กลุ่มของเราจะร่วมกันคิดและสร้างสรรค์งานประดิษฐ์ที่มีความแปลกใหม่และสามารถพัฒนาเป็นอาชีพเสริมให้กับครอบครัวต่อไป

อ้างอิง

_____. สมุดโน้ต. [ออนไลน์]. **เข้าถึงได้จาก :** http://www.gotoknow.org/posts/๔๕๗๒๘๕. (วันที่ค้นข้อมูล : ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗).

_____. ประวัติความเป็นมาของผ้ามัดหมี่ย้อมคราม. [ออนไลน์].

เข้าถึงได้จาก :http://www.thailandhowto.com .(วันที่ค้นข้อมูล : ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗).

ภาคผนวก

ขั้นตอนการทำโครงงาน/ชิ้นงาน

๑. จัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์

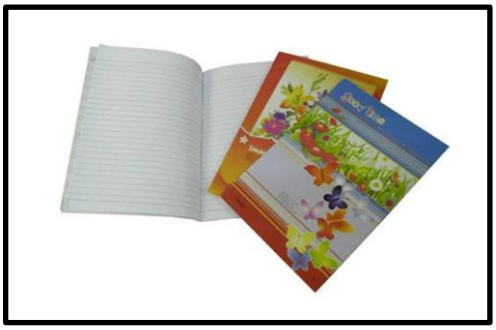

๒. สมุดปกอ่อน

๑. กระดาษชาร์ดแข็ง

๕. ผ้ามัดหมี่ย้อมครามสีน้ำเงิน

๓. ผ้ามัดหมี่ย้อมครามสีชมพู

๕. กระดาษสา

๖. กาว

๘. กรรไกร

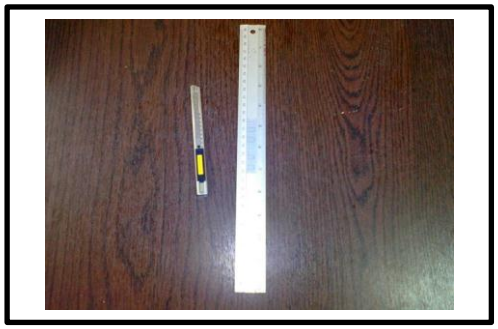

๗. ไม้บรรทัด/คัตเตอร์

๙. จักรเย็บผ้า

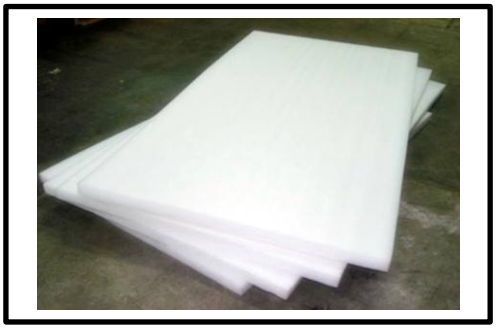

๑๐. ฟองน้ำ

๒. ขั้นตอนการทำ

๑.ตัดผ้าให้ได้ขนาดที่ต้องการแล้วนำไปเย็บลวดลายตามชอบ

๒.ตัดกระดาษให้ได้ขนาดตามผ้าที่เย็บไว้แล้ว

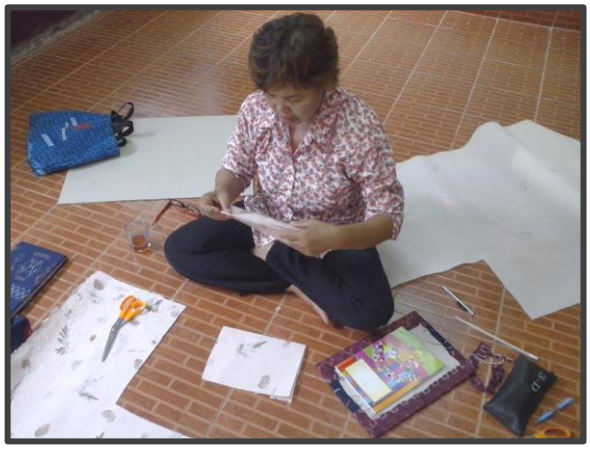

๓.ตัดฟองน้ำ กระดาษสาเท่ากับกระดาษชาร์ดแล้วติดกาวให้สนิท

๔.นำกระดาษชาร์ด ฟองน้ำ มาติดกาวนำผ้าที่เย็บไว้มาประกอบชิ้นส่วนให้ครบทุกชิ้น

๕.นำกระดาษสาที่ตัดไว้ มาติดปกหน้าปกหลังจากนั้นนำคลิปดำมาหนีบเพื่อให้แน่น ปล่อยทิ้งไว้ให้กาวแห้ง

๖. ได้สมุดโน้ตที่สวยงาม น่าพกพาน่าหยิบมาใช้

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ : นางบัวศรี ป้องขวาพล

ชื่อเล่น : บัว

วันเกิด : วันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๖ อายุ ๖๑ ปี

ที่อยู่ ๒๘๒ : หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านแดง อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี ๔๑๑๓๐

โทรศัพท์ : ๐๘๘-๐๒๐๑๙๔๙

ประวัติการศึกษา

จบการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น จากศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพิบูลย์รักษ์ พ.ศ. ๒๕๕๓

ปัจจุบัน กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขาธุรกิจค้าปลีก ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพิบูลย์รักษ์

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ : นางอำไพ เพ็งเหลา

ชื่อเล่น : หน่อง

วันเกิด : วันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ อายุ ๔๐ ปี

ที่อยู่ : ๒๓ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลบ้านแดง อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี ๔๑๑๓๐

โทรศัพท์ : ๐๘๒-๑๑๙๔๘๕๑

ประวัติการศึกษา :

จบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนพิบูลย์รักษ์พิทยา พ.ศ. ๒๕๓๒

ปัจจุบัน กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขาธุรกิจค้าปลีก ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพิบูลย์รักษ์

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ : นางสาวชฎาพร อุ่นเกิด

ชื่อเล่น : ว๊าว

วันเกิด : วันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๔ อายุ ๒๓ ปี

ที่อยู่ : ๑๑ หมู่ที่ ๑๔ ตำบลบ้านแดง อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี ๔๑๑๓๐

โทรศัพท์ : ๐๘๕-๔๖๔๕๘๒๔

ประวัติการศึกษา

จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพิบูลย์รักษ์พิทยา พ.ศ. ๒๕๔๒

ปัจจุบัน กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขาธุรกิจค้าปลีก ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพิบูลย์รักษ์